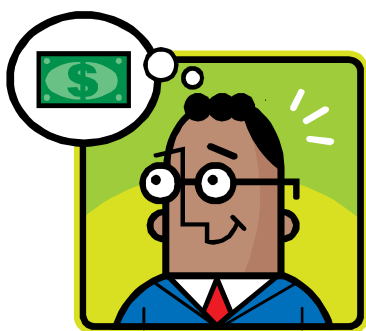

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

In de Nederlandse politiek is bezuinigen het onderwerp dat ons dagelijks wordt voorgehouden als het redmiddel voor alle problemen. Dat er vandoord nogal wat ruimte is voor bezuinigen kan ik met een eigen ervaring demonstreren.

Kan de overheid bezuinigen?

Van mijn persoonlijke ervaringen uit mijn tijd als marktonderzoeker herinner ik mij contacten met de overheid over een onderzoek voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Een kamerlid had bedacht dat je de vele miljoenen subsidie voor het openbaar vervoer kon afschaffen als alle Nederlanders bereid waren voor een redelijk bedrag een jaarkaart te kopen die recht gaf op vrij reizen in trein, bus, tram en metro. Ja ja, aardig idee, zei de minister en hij voegde er argeloos aan toe: dat zal ik eens laten onderzoeken. Toen ik met die vraag werd geconfronteerd, was mijn advies simpel: voor zo'n dertigduizend gulden leggen we die vraag voor aan een immens grote steekproef en dan weten we hoe de Nederlanders over dat idee denken. Maar nee, nu had ik toch te simpel gedacht. Met zoiets zou de minister niet kunnen aankomen. Je moest die jaarkaart eerst echt te koop aanbieden, nagaan hoeveel mensen erop in zouden gaan en dan volgen wat ze nou precies met die kaart gingen doen. Hoeveel meer zouden ze gaan reizen? Zouden ze de auto laten staan? Of bleef alles bij hetzelfde? Er werd naar goed Nederlands gebruik een commissie ingesteld met verte-

genwoordigers van het ministerie, van de NS, van het streekvervoer, en ja, ook een paar marktonderzoekers. Urenlange discussies werden besteed aan het invoeren van zo'n tijdelijke jaarkaart. Dan zaten we weer met zo'n twintig mannen bijeen in een rokerige zaal – vergaderingen waren in die tijd nog doorgerookte festijnen – en spraken over alle aspecten van zo'n jaarkaart. Uren werden besteed aan het voorkomen van fraude. En dan de introductie bij het personeel! Stelt u zich zelf maar even voor, wat er voor komt kijken om het bus- en treinpersoneel in het hele land goed te informeren over een jaarkaart, die ze misschien ooit één of tweemaal te zien zouden krijgen van een passagier die toevallig in onze steekproef was gevallen en van het aanbod gebruik had gemaakt. Om een lang verhaal kort te maken: dat onderzoek heeft in plaats van dertigduizend gulden vele miljoenen gekost en het antwoord was uiteraard voorspelbaar: te weinig belangstelling voor zo'n jaarkaart. Maar het kamerlid toonde zich tevreden dat er goed onderzoek was verricht. De grootste gotspe vond ik de opmerking van de opdrachtgever dat onze boeken konden worden gecontroleerd door de rijksaccountant, want, zo zei hij, het was ten slotte geld van de belastingbetaler dat wij uitgaven.

Deze week een foto van een trotse opa met zijn achterkleinzoon. Hij is nu een trouwe lezer van de jeugdboeken die ik 50 jaar geleden schreef.